

Zorghuis Noordvliet

In Zorghuis Noordvliet hadden we naast corona ook te maken met het wegvallen van onze vaste contactpersoon. De medewerkers hebben hier de voorbereidingen moeten overnemen. Ondanks de intense start zijn de workshops goed ontvangen. Medewerkers zagen bewoners opener worden. Door de veilige sfeer durfden bewoners ook steeds vrijer mee te doen en zelfs instrumenten te bespelen. De herkenningmelodie en het welkomstlied werden steeds beter herkend. Als team kregen de musici van Embrace een 10 van de medewerkers. Afsproken was dat het team in 2022 terug zou komen om het programma een vervolg te geven en de medewerkers te trainen in de methodiek. Helaas moest het Zorghuis in maart 2022 onverwacht de deuren sluiten.

Leyhoeve Groningen en Tilburg

In Groningen vond in maart 2020 al een aftrapbijeenkomst plaats, vanwege corona werd pas met de workshops gestart in oktober 2021. Na vier keer moest hier weer mee worden gestopt. Het team was enthousiast en zag de resultaten, met name bij een zeer geagiteerde bewoonster die tijdens de workshops transformeerde in een meeziende deelnemer.

‘Vandaag was een waardevolle middag. Iedere deelnemer (behalve een mevrouw) was in haar hoogst haalbare kwaliteit. Kwaliteit zat hem volgens mij vooral in de kleine setting’

Medewerker Leyhoeve Groningen

Ook in Tilburg duurde het lang na de eerste (deels online) gesprekken voordat we in oktober 2021 eindelijk van start konden met de eerste workshops. Op deze locatie zijn in totaal zes workshops gegeven. Tien deelnemers kwamen elke week met plezier naar de sessie. Een bewoner vond het echt niet leuk en is uit het programma gehaald. Nadat de aanvankelijke gêne was overwonnen, openden de deelnemers zich voor muzikale interactie met de musici. ‘Dit is echte muziek’, merkte een van de deelnemers op. De vijf medewerkers, allen ‘huiskamermoeders’ waren geraakt door de impact die de muziek had. We zijn uitgenodigd om terug te komen, ook om de medewerkers te trainen en collega’s de kracht van muziek te laten ervaren.

‘Deze vorm van muziek is niet smaak gebonden, raakt alle betrokkenen en dit ontroert ons’

Medewerker dagbesteding De Enk

De Enk

Op locatie De Enk van Dignis in Zuidlaren hebben we samengewerkt met het Prins Claus Conservatorium. De workshops werden hier gegeven door twee studenten en twee senior musici van Embrace. De serie workshops werd om verschillende redenen drie keer onderbroken, maar dit had geen negatief effect op het resultaat. Deelnemers op de dagopvang spraken buiten de workshops om ook met elkaar over de sessies. Vooral de instrumenten kwamen vaak ter sprake. De medewerkers waren betrokken en kwamen ook zelf met ideeën. Zowel de medewerkers als de studenten waren enthousiast. En de studenten kregen complimenten.

‘Ze speelden als eenheid, reageerden op alles en iedereen waardoor je onderdeel werd van de muziek’

Medewerker dagbesteding De Enk

Muzikale momenten in de palliatieve zorg

Muzikale momenten in de palliatieve zorg is een relatief nieuw programma van Embrace Nederland. Het programma richt zich op het creëren van waardevolle muzikale momenten in de laatste fase van het leven, zowel voor patiënten als voor hun naasten. Juist in deze fase kan muziek helpen om betekenis te geven aan het leven en/of een moment van verbondenheid tot stand brengen, maar ook even afleiden van het patiënt zijn.

In het verslagjaar hebben we dit programma aangeboden op de palliatieve afdeling De Mare van het Heymanscentrum in Groningen van zorgorganisatie Dignis. De drie musici zijn in totaal zes keer op de afdeling

geweest. Per keer hebben ze voor vijf tot tien bewoners gespeeld. De resultaten zijn verzameld via observaties van de projectleider en terugkoppeling van de verpleegkundige.

Duidelijk werd dat muziek afleiding biedt en aanleiding geeft voor andere gespreksonderwerpen met familie dan de naderende dood. Ook roept muziek herinneringen op; musici of cliënten deelden hun muzikale verhaal. Het zorgpersoneel zag de positieve impact van muziek en bracht op eigen initiatief ook patiënten van de revalidatieafdeling naar de afdeling palliatieve zorg, zodat zij konden meegenieten. De manager heeft na ons programma een nieuwe piano aangeschaft voor de afdeling.

Anders!

Anders is een inclusieve muziektheatervoorstelling voor mensen met én zonder beperking, van diverse leeftijden. Samen maken zij een voorstelling, die ze ook gezamenlijk uitvoeren. In 2021 is de voorstelling twee keer verplaatst vanwege corona en niet iedereen kon naar de repetities komen. We zijn heel blij dat het uiteindelijk, na twee jaar, wel weer is gelukt de voorstelling te geven. Dit keer heette die 'De dag dat ik op reis ga'.

Aan deze voorstelling hebben ruim veertig mensen deelgenomen. Dertig mensen met een beperking en tien professionals. De verschillende disciplines (dans, zang, muziek, tekst) zijn begonnen met twintig aparte repetities. Vervolgens is vijf keer samen gerepeteerd om alle losse onderdelen bij elkaar te brengen in een voorstelling.

'Ik kan laten zien dat ik dit kan'

Speler met een beperking

De impact van Anders! op onze deelnemers is veel waard, juist in de coronaperiode, waarin deze doelgroep snel geïsoleerd raakte. Tijdens de repetities zagen wij het zelfvertrouwen bij de deelnemers groeien. Ze werkten samen, werden gestimuleerd tot zelf initiatief nemen, spraken de eigen creativiteit aan en werden hierin gezien en serieus genomen. Deze succeservaringen versterken het gevoel van meedoen in de maatschappij.

'Het ensemble heeft mij zo verrast, wat een geluid, ik leer als musicus ook weer anders te spelen'

Musicus

Op woensdag 6 oktober 2021 stonden we in een compleet volgeboekte zaal; de indrukwekkende ruimte van de Mannen van Staal. Zowel de deelnemers als de bezoekers waren erg onder de indruk. Documentairemaakster Marijke Schonewille legde de reis naar de voorstelling vast.

'Met plezier, bewondering en respect de voorstelling gezien. Wat een rijkdom hebben al deze mensen met ons via het podium gedeeld. Heel bijzonder en heel gewoon'

Bezoeker

Dak- en thuislozenband

Voor dit programma werkt Embrace Nederland samen met opvangorganisatie Wender. De Dak- en thuislozenband heeft twee doelen. We ondersteunen deelnemers zonder vast woon- of verblijfplaats in hun muzikale ontwikkeling en welbevinden en we vergroten de zichtbaarheid van de groep. We zijn begonnen met een pilot in de binnenstad van Leeuwarden bij wat toen nog Zienn was. De band ontwikkelde zich iedere week, dankzij de musici van Embrace en de verbinding van de begeleiders met een vaste groep deelnemers.

‘De sfeer die hier gecreëerd wordt is echt een aanvulling op wat wij kunnen bieden. Een andere benadering, nieuwe gezichten; het geeft een positieve impuls aan de week’

Medewerker Wender (Zienn)

De locatie in de Leeuwarder binnenstad, is een ontmoetingsplek voor mensen zonder dak of thuis met een harddrugsverslaving. In totaal hebben acht deelnemers onze workshops bezocht, de vaste kern bestond uit drie deelnemers. Het verschil in muzikaal niveau was groot. Een aantal deelnemers had al jaren ervaring op een of meerdere instrumenten, anderen maakten voor het eerst kennis met muziek. Het was bijzonder te zien hoe de deelnemers kennis deelden en elkaar ondersteunden.

‘s Ochtends doe ik even niks, geen huishoudelijk werk, geen vrienden. Zo heb ik genoeg energie voor deze middag, en ik heb gisteren al alle nummers geoefend, dus ik ben er klaar voor’

Deelnemer Dak en thuislozenband

In eerste instantie was het zoeken naar een goede balans tussen improvisatie en bestaande muziek. Dankzij de wekelijkse besprekingen met deelnemers en begeleiders is hierin een weg gevonden, die is vastgelegd in een verbeterde methodische omschrijving van het programma. De laatste periode was niet optimaal vanwege ziekte in het Embrace-team en wisseling van begeleiders bij Wender. Door dit laatste verbrokkelde ook het draagvlak bij de organisatie. Ook dit hebben we meegenomen in de evaluatie van de pilot.

Na in totaal 25 workshops kunnen we concluderen dat de pilot tot goede ontwikkelingen heeft geleid in de samenwerking en de methodiek en tot mooie eerste bevindingen van de impact van live muziek bij deze doelgroep. Er ontstond commitment, deelnemers maken nu in hun eigen tijd muziek, ze beleefden plezier, ze zijn gegroeid in zelfvertrouwen en zetten de opgedane kennis in om anderen te ondersteunen.

‘Een van de deelnemers heeft zich zojuist telefonisch afgemeld, dat is zeer bijzonder en uitzonderlijk voor deze locatie. Deze verbinding zien wij hier zelden’

Medewerker Wender (Zienn)

Grenzeloze muziek

Grenzeloze muziek is een project waarin nieuwe Nederlanders vanuit hun eigen muzikale tradities samen een nieuwe muzikale taal ontwikkelen. Deelnemers zijn studenten, expats en statushouders. De deelnemers maken samen muziek, zingen, improviseren en componeren. Iedereen is welkom, het niveau maakt niet uit. Instrumenten kunnen worden geleend en de deelname is gratis. De muzikanten ontmoeten elkaar in het café van Neushoorn in Leeuwarden.

Presentatie Grenzeloze muziek

*'Dit is de eerste activiteit die ik weer oppak sinds ik ben gevluht,
muziek heelt, dat hebben we nodig'*

Deelnemer Grenzeloze muziek

In 2021 hebben we twee reeksen workshops georganiseerd. Aan de eerste serie namen twaalf mensen deel, afkomstig uit onder meer Iran, Engeland, Afghanistan en Duitsland. De workshopleider daagde de deelnemers uit het maximale uit hun spel te halen. Hierdoor steeg het niveau snel. Ook de deelnemers merkten dit op. Het gaf de groep zelfvertrouwen en doelgerichtheid. De deelnemers voelden zich – soms voor het eerst in jaren – gehoord en keken uit naar de wekelijkse bijeenkomsten. Na de anderhalf uur durende workshop bleef de groep vaak langer samen spelen. Ook zochten ze elkaar op andere momenten in de week op. De serie werd in oktober afgesloten met een presentatie tijdens het festival CityProms.

De tweede reeks is daarna gestart met een nieuwe workshopleider. In 2022 vindt er wederom een presentatie plaats tijdens CityProms.

*'Kunnen we op een andere dag repeteren wanneer we op maandag niet kunnen
vanwege een vrije dag? Ik wil niet een hele week missen'*

Deelnemer Grenzeloze muziek

2. Overige projecten en activiteiten

Naast de terugkerende programma's, bestaande uit workshops voor deelnemers en trainingen voor medewerkers en vrijwilligers, voerde Embrace Nederland in 2021 een aantal activiteiten en projecten uit die niet tot een vast programma worden gerekend.

Drie interactieve zomerconcerten

Drie musici hebben in de zomer van 2021 drie interactieve zomerconcerten gegeven voor mensen met een vorm van dementie in de instelling Leyhoeve Tilburg. Ons programma Muziek & Dementie zou begin 2020 al zijn gestart, maar werd afgebroken en uitgesteld vanwege corona. Met de zomerconcerten konden we bewoners tijdens de coronamaatregelen muzikale afleiding bieden, omdat daar volgens het personeel behoefte aan was.

De sfeer tijdens de concerten was erg goed en de mensen hebben genoten. Net als bij de workshops, is er verschil in hoe de mensen een concert ervaren. Sommigen genieten heel stilletjes, terwijl anderen juist zeer extravert zijn en zich willen laten horen of rond gaan lopen, wat soms een beetje storend kan werken voor de stille genietters. De medewerkers hadden veel aandacht voor de bewoners en waren op een prettige manier betrokken bij het concert. De concerten waren een mooie opmaat voor de workshopserie in het najaar.

Ús Dream

Us Dream is een kleinschalig particulier wooninitiatief voor mensen met een (ernstige) verstandelijke en/of meervoudige beperking. Het wooninitiatief is door ouders opgericht. Er is een enthousiast team voor de dagelijkse zorg. De ouders blijven actief betrokken bij het leven van hun kind in Us Dream.

In dit project komt een vast team wekelijks naar Us Dream om muzikaal contact te maken met twee bewoners. Het team bestaat uit een musicus (zanger) en een muziektherapeut (viool), soms aangevuld met een cellist. Wederkerigheid staat voorop. Het gaat om samen muziek maken. Voor elke deelnemer wordt apart gespeeld. De bewoners reageren hier op verschillende manieren op. Een van de bewoners heeft een tastapparaat dat kleine bewegingen van de vingers hoorbaar maakt. Het ontwikkelen van zo'n tastapparaat en ander aangepast muziekinstrumentarium is een van de subdoelen. Het uiteindelijke doel is een positieve beleving als basis voor contact en communicatie doordat de bewoners van Us Dream zich kunnen laten horen door middel van muziek en geluid.

In het verslag jaar kon het team door de coronamaatregelen maar een korte periode op bezoek bij Us Dream. Toch was er sprake van een duidelijke ontwikkeling. Beide deelnemers hebben nu een vaste tune gekregen, afgestemd op hun karakter en hun positieve reactie. Deze tune hebben ze onder meer kunnen laten horen tijdens de voorstelling van Anders!. Ondanks de lange periodes zonder sessies, is het contact intenser geworden. Met de tune is gebruik gemaakt van de invloed die muziek heeft op het geheugen en de positieve herinnering. De 'taal' wordt beter verstaan, en mogelijk door technische aanpassingen (muziekinstrumentarium) in de toekomst nog verfijnder.

Naar aanleiding van de ontwikkelingen in het project is met Us Dream gesproken over een vervolg met meer deelnemers. Daarnaast gaan we medewerkers leren hoe zij gebruik kunnen maken van de ervaringen en kennis die is opgedaan om het welbevinden van en de communicatie met de bewoners te versterken.

Vrijwilligerstraining (community training) Oenkerk

In 2021 werd er steeds meer bekend over de impact van corona op de samenleving, organisaties en individuen. Naar aanleiding van berichtgeving over mogelijke verwaarlozing, zorgmijding en depressie bij kwetsbare thuiswonenden, hebben we onderzocht hoe we de ervaringen die wij in 2020 hebben opgedaan met online muziek maken konden inzetten in een project voor deze doelgroep.

Hiervoor hebben we een nieuw vervolg gegeven aan de gesprekken die we al eerder voerden over samenwerking met KEARN uit Tytsjerksteradiel. Een van de onderdelen van deze welzijnsorganisatie is Buurtwerk, een netwerk van vrijwilligers met wortels in de dorpen die bewoners helpen hun talenten en ideeën te ontwikkelen.

Muziek zit in het DNA van de bewoners van de gemeente Tytsjerksteradiel. Er zijn verschillende muziekverenigingen, popkoren en een drumband. In elk dorp zijn Buurtwerk-vrijwilligers actief die hun muzikale ervaring inzetten voor kwetsbare medebewoners. Een deel van deze amateurmusici behoort ook zelf tot een kwetsbare doelgroep, zij hebben bijvoorbeeld psychische afleiding in hun vrijwilligerswerk. Door corona stopten de muzikale activiteiten in de dorpen. Samen problemen en vinden met KEARN hebben wij een aantal van deze vrijwilligers getraind en gecoacht zodat zij hun muzikale activiteiten konden voortzetten, ondanks coronamaatregelen. Bijvoorbeeld door ze online te organiseren.

We hebben hiervoor twee trainingsavonden georganiseerd op 31 mei en 14 juni. In september hebben we een follow up gegeven. Aan de trainingen hebben ???? mensen deelgenomen. Zij hebben allemaal op een eigen manier een vervolg gegeven aan de trainingen. Er zijn online groepsactiviteiten georganiseerd, maar ook individuele muzikale ontwikkelprojecten. Anderen gebruikten de training om muziek te maken met kleinkinderen of zieke familieleden. De resultaten geven aanleiding om dit project in 2022 verder te ontwikkelen.

Muziek en gehoorimplantaten

Het Universitair Medisch Centrum Groningen (UMCG) en de Rijksuniversiteit Groningen (RUG) hebben Embrace gevraagd mee te werken aan hun langlopende onderzoek (tot 2030) naar het verbeteren van het gehoor en de levenskwaliteit van mensen die een zogenaamd Cochleair Implantaat (CI) gebruiken. Een CI-implantaat helpt zeer slechthorende en dove mensen weer horen. Het implantaat neemt hiervoor de functie van de trilhaartjes in het slakkehuis – de cochlea – over en stimuleert direct de gehoorzenuw.

In het onderzoek wordt de effectiviteit van twee trainingsprogramma's onderzocht: pianolessen en Serious Gaming. In beide programma's volgen de CI-gebruikers 18 lessen verspreid over zes maanden. Ze leren of navigeren in de virtuele wereld of pianospelen. Embrace helpt het onderzoeksproject in eerste instantie met het werven van geschikte kandidaten. Wij zijn met het UMCG en de RUG in gesprek over mogelijke verdere samenwerking in het vervolg van het onderzoek.

3. Investerings in uitbreiding van musici en projectleiders

Om onze programma's uit te kunnen breiden en landelijk uit te kunnen rollen, hebben wij meer musici en projectleiders nodig. Hiervoor kijken we naar conservatoriumstudenten die de speciale module Music & Healthcare hebben gevolgd. Hiermee kunnen we echter niet in onze vraag voorzien. Daarom hebben we in 2021 een begin gemaakt met een eigen on the job opleidingstraject. Hierin scholen we ervaren musici die zijn opgeleid aan een conservatorium, bij in het muziek maken met verschillende kwetsbare doelgroepen.

Met deze trainingen bieden we professionele musici de mogelijkheid voor het verbreden van hun carrière. Doordat zij daarmee minder afhankelijk worden van uitsluitend een podiumcarrière of lesgeven, hopen we professionele musici ook voor de muziek en de maatschappij. Tijdens de coronapandemie zagen we veel musici het vak verlaten omdat zij niet in hun bestaan konden voorzien doordat optredens niet doorgingen. Door hun portfolio te verbreden, worden zij minder kwetsbaar. Daarbij ontdekken veel musici dat een portfoliocarrière een verrijking is van hun loopbaan. Met name het improviseren en het directe contact met de doelgroep worden gezien als een waardevolle aanvulling die ze vervolgens ook weer kunnen inzetten in hun podiumcarrière.

In 2021 hebben 12 musici onze bijscholing gevolgd. Nadat zij aan een aantal programma's hebben deelgenomen als musicus, kunnen zij zich verder ontwikkelen tot workshopleider en projectleider.

Trainingen voor zorgprofessionals

Naast het scholen van professionele musici, trainen scholen wij ook zorgprofessionals in het inzetten van muziek in hun dagelijkse praktijk. In 2021 hebben we op ROC Friese Poort en ROC Friesland College de module 'Muziek in de zorg' aangeboden die we in samenwerking met Zorggroep Patyna en Zorggroep Noorderbreedte hebben ontwikkeld voor MBO-opleidingen Zorg en Welzijn.

In samenwerking met ROC Friese Poort en Learning Hub Friesland hebben we met succes een aanvraag gedaan om de ervaring die we met deze module hebben opgedaan ook op Europees niveau te kunnen delen. Daardoor kunnen we vanaf 2022 met financiële ondersteuning uit het Erasmus+-programma in IJsland en Litouwen van start met trainingen 'Muziek in de zorg' voor studenten en leraren van zorgopleidingen.

4. Financieel overzicht

Toelichting op de jaarcijfers

In 2021 werd onze aanvraag bij het Fonds voor Cultuurparticipatie gehonoreerd. Met de toekenning van dit fonds werd het ook makkelijker om financiering aan te vragen bij het VSB, Het Nieuwe Stadsweeshuis en het Ritske Boelema Gasthuis. Al deze fondsen hebben in 2021 een meerjarige bijdrage voor meerdere programma's toegezegd.

Wat de inkomsten betreft kunnen we hierdoor terugkijken op een financieel succesvol jaar. Tegelijkertijd met de toekenning van het Fonds voor Cultuurparticipatie werden er ook weer nieuwe coronamaatregelen afgekondigd. Dit betekende dat projecten op papier (en soms in de voorbereiding via online overleg) wel doorliepen, maar dat musici bijvoorbeeld niet naar locaties toekonden. Omdat projectleiders als ZZP'ers al waren vastgelegd voor deze projecten werden zij wel doorbetaald. De toegezegde middelen van de fondsen zijn voor een klein deel ingezet in 2021 en gaan we vanaf 2022 inzetten in nieuwe programma's en/of bestaande programma's op nieuwe locaties.

Stichting Embrace Nederland

Dirk Boutsstraat 40
8932 CT LEEUWARDEN
Telefoon +31 (0)6 5582 4554

Statutair gevestigd:
Lanen 64
8861 CE HARLINGEN

info@embracenederland.nl
www.embracenederland.nl

Kvk 6717 0722
Bank NL60 INGB 0007 5900
63 BTW NL856859667B01
RSIN 856859667

Embrace Nederland heeft de Culturele ANBI status

De foto's in dit projectplan zijn van Embrace, tenzij anders aangegeven.